



Tuairisc Bhliantúil an Choiste a Ceapadh chun Feidhmíocht an Chláir Athbheochana a Mheasúnú 2022

*Tá cóip den tuairisc seo ar fáil ar láithreán gréasáin an Gharda ag
www.garda.ie.*

An Garda Síochána

6 Ely Place Upper,
Dublin 2

Ábhair

Gluais Téarmaí	1
Teachtairacht ón gCathaoirleach	3
Forbhreathnú ar an gCoiste	4
Achoimre Fheidhmeach	5
Struchtúr CMCÓ	6
Forbhreathnú ar Staitisticí	7
Ceartas Aisiríoch	13
Tionscadail Athstíúrtha Óige	14
Aonad Monatóireachta CMCÓ	18
Dul chun cinn ar Mholtaí an Choiste Monatóireachta don bhliain 2022	20
Moltaí an Choiste do 2023	22



Gluais Téarmaí

FFCF	Foireann Forbartha an Chleachtais is Fearr	CBI	Córas Bainistíochta Imscrúdaithe
TDC	Tionscnamh Dea-Chleachtais	OÍÓ	Oifigeach Idirchaidrimh don Óige
IEPB	Ionadaí Eagraíocht Phobail-Bhunaithe	PTF	Príomhtháscairí
		CCF	Feidhmíochta Creat Cuntasachta Feidhmíochta
LFC	Leanaí faoi Chúram	PO	Príomhoifigeach
FCB	Fardal Cásbhainistithe	PÚPSE	Póilíní d'Úsáid Príomhchórais go hÉifeachtach
RCBÁC	Réigiún Cathrach Bhaile Átha Cliath	RTCBTC	Fianaise Taighde ar Chláir Bheartais agus ar Thionscadal Cleachtais
FPS	Fógra Pionóis Sheasta	MCSA	Mí-oiriúnach An Cás Seo Amháin
ISFGS	Ionad Seirbhísí Faisnéise an Gharda Síochána	GMCÓ	Grúpa Maoirseachta Ceartais Óige
BAÓGS	Biúró Athstíúrtha Óige an Gharda Síochána	OCÓ	Oibrí Ceartais Óige
TAÓ	Tionscadail Athstíúrtha Óige	SLÓ	Seirbhís Leibhéal Óige

Rabhadh

Sainmhínítear rabhadh in Alt 25 1(a) i gCuid 4 d'Acht na Leanaí, 2001 mar seo a leanas:

'Ciallaíonn "rabhadh foirmiúil" rabhadh atá le tabhairt do leanbh i gcás —

(a) nár tugadh aon rabhadh roimhe sin, nó

(b) gur tugadh rabhadh neamhfhoirmiúil nó foirmiúil amháin nó níos mó roimhe seo, agus go measann an Stiúrthóir go raibh iompar coiriúil an linbh de chineál nach bhféadfaí déileáil go leordhóthanach leis trí rabhadh neamhfhoirmiúil;

ciallaíonn "rabhadh neamhfhoirmiúil" rabhadh atá le tabhairt do leanbh i gcás —

(a) nár tugadh aon rabhadh roimhe sin, nó

(b) gur tugadh rabhadh neamhfhoirmiúil amháin nó níos mó roimhe seo, agus go measann an Stiúrthóir nach raibh iompar coiriúil an linbh sách tromchúiseach chun rabhadh foirmiúil a thabhairt.'



Comhdháil S. 29

Sainmhínítear Comhdháil Alt 29 in Alt 29 i gCuid 4 d'Acht na Leanai, 2001:

Ciallaíonn "comhdháil", i ndáil le leanbh, cruinniú a thionólfar de bhun na Coda seo le daoine a bhaineann le leas an linbh, agus beidh na feidhmeanna seo a leanas ag comhdháil den sórt sin:

(a) an leanbh a bhfuil an chomhdháil á seoladh ina leith, a thuismitheoirí nó a thuismitheoirí nó a caomhnóir, cibé daoine eile den teaghlach, gaolta agus daoine eile is cuí agus an t-éascaitheoir a thabhairt le chéile d'fhonn -

(i) a shuíomh cén fáth ar éirigh an leanbh a bheith páirteach san iompar ba bhun lena ligean isteach sa Chlár,

(ii) plé a dhéanamh ar conas a d'fhéadfadh na thuismitheoirí nó an caomhnóir, baill den teaghlach, gaolta nó aon duine eile cabhrú leis an leanbh a chosc ó bheith páirteach in iompar den sórt sin a thuilleadh, agus

(iii) más cuí, athbhreithniú a dhéanamh ar iompar an linbh ó ligeadh isteach é nó í ar an gClár.'



Teachtaireacht ón gCathaoirleach

A Choimisinéir, a chara,

I mo cháil mar Chathaoirleach an Choiste Monatóireachta, arna sainainmniú ag Alt 44(1) d'Acht na Leanaí, 2001, tá sé de phribhléid agam Tuarascáil Bhliantúil 2022 a chur i láthair. Agus mé ag dul isteach sa tríú bliain dom a an post seo a bheith agam, lean mé den chomhoibriú agam le Bíúro Athstíúrtha Óige an Gharda Síochána, leis an gCoiste Monatóireachta, agus le páirtithe leasmhara seachtracha chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtúlacht an Chláir agus chun é a fheabhsú.

Tá ról tábhachtach ag an gClár Athstíúrtha i ndáil le cosaint ár n-óige agus, ag féachaint dó sin, is údar misnigh dom gur tháinig méadú 37% ar rabhaidh aisiríocha in 2022. I mbliana, reáchtáladh an chéad Chomhdháil Oiliúna d'Oifigeach Idirchaidrimh don Óige chomh maith, is comhdháil a chuir tacaíocht phraiticiúil agus oiliúint ar fáil dár nOíanna. Is samplaí beaga iad seo den sár-obair atá á déanamh acu siúd go léir a bhfuil baint acu leis an gClár Athstíúrtha a fheidmiú ar bhonn laethúil.

Cuireann an Coiste Monatóireachta tacaíocht ar fáil don Chlár Athstíúrtha trí réimsí atá le feabhsú a shainaithint, trí mholtaí a dhéanamh agus trí mhonatóireacht a dhéanamh ar chur i bhfeidhm na moltaí sin chun éifeachtacht an Chláir a chothú maidir le leanaí agus daoine óga a atreorú ón gcoiriúlacht. Sa Tuarascáil Bhliantúil, leagtar béim ar na forbairtí a tharla i rith na bliana, sainaithnítear na dúshláin reatha don Chlár agus soláthraítear staitisticí maidir le feidmiú an Chláir in 2022. Tar éis monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht an Chláir Athstíúrtha trínár rannpháirtíocht leis an CMCÓ, sainaithníodh roinnt moltaí le seachadadh in 2023.

Is mian liom mo bhuíochas a ghabháil leis an Ard-Cheannfort Quinn ar a scor ón nGarda Síochána in 2022 guím gach rath uirthi sa mhéad a bheidh á dhéanamh aici amach anseo, agus cuirim fáilte roimh an bPríomhoifigeach Rose Sweeney ina ról mar Cheann an Bhiúro Athstíúrtha Óige.

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil leis an Stiúrthóir, leis an gCeannfort John Finucane agus le foireann iomlán an CMCÓ, agus le gach OÍÓ oibríochta as a dtiomantas leanúnach don Chlár Athstíúrtha Óige. Ba mhaith liom mo bhuíochas a chur in iúl do Sheirbhís Anailíse an Gharda Síochána freisin as staitisticí an Chláir Athstíúrtha do 2022 a sholáthar, agus mo bhuíochas a ghabháil le foireann na bPTFanna agus leis na heagraíochtaí pobalbhunaithe atá freagrach as na TAÓanna a sheachadadh, as a dtiomantas mar atá léirithe ina gcuid oibre laethúil. Ba mhaith liom buíochas ó chroí a ghabháil le comhaltaí Choiste Monatóireachta Alt 44 as a dtacaíocht agus a rannchuidiú dearfach leis an gCoiste sin; an Dochtúir Sean Redmond, PO Rose Sweeney agus an Dochtúir Salome Mbugua – is mór an léisiúr a bheith ag obair le abhcóidí breátha dá leithéid.

Paula Hilman -

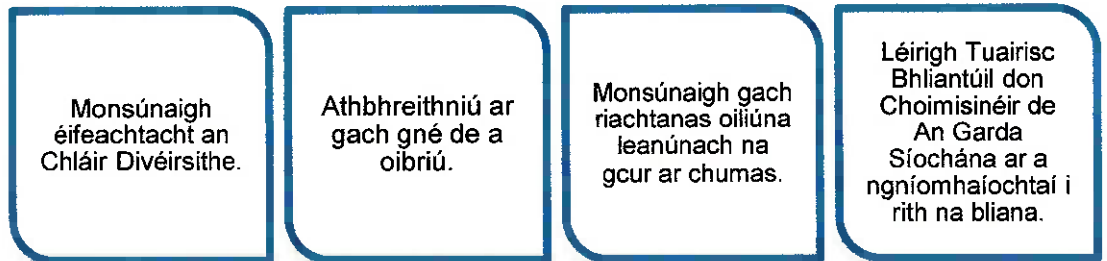
Cathaoirleach an Choiste Monatóireachta



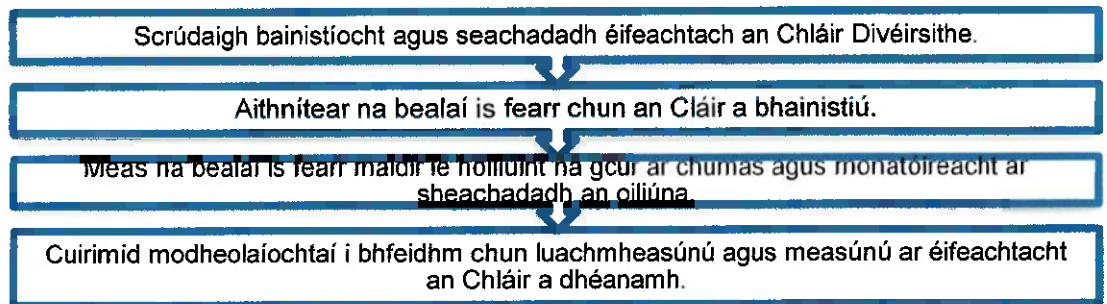
Forbhreathnú ar an gCoiste

In Alt 44 d'Acht na Leanaí, 2001 déantar foráil go gceapfar coiste chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht an Chláir Athstiúrtha.

Is iad seo a leanas téarmaí tagartha an choiste:



Is iad cúraimí an Choiste:



Is iad comhaltaí reatha an Choiste:

Tá an **Coimisinéir Cúnta Paula Hilman** freagrach as Póilíníú Bóithre agus Rannpháirtíocht Pobail laistigh den Gharda Síochána. Áirítear leis seo maoirseacht straitéiseach ar an CMCÓ. Ceapadh an Coimisinéir Cúnta Hilman ina Cathaoirleach ar an gCoiste Monatóireachta in 2020.

Is comhalta coimisinéara é an **an Dochtúir Salome Mbugua** le Coimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas. Tá os cionn 20 bliain de thaithí aici ag obair le grúpaí faoi ghannionadaíocht, go háirithe mná, leanaí agus daoine óga, san Eoraip, san Afraic agus go hidirnáisiúnta. Is í an Dochtúir Mbugua bunaitheoir AkiDwA.

Is é an **Dochtúir Sean Redmond** Ollamh Cúnta le Ceartas Óige i Scoil an Dlí in Ollscoil Luimnigh é an Dr Sean Redmond. Is státseirbhíseach é atá fostaithe ag an Roinn Dlí agus Cirt, ar iasacht don Ollscoil.

Tá an **Príomhoifigeach Rose Sweeney** freagrach as an CMCÓ. Sular ghlac sé freagracht as an CMCÓ i mí Dheireadh Fómhair 2022, bhí PO Sweeney freagrach as Biúro Náisiúnta an Gharda Síochána um Rannpháirtíocht Pobail.



Achoimre Fheidhmeach

CMCÓ agus Struchtúr Náisiúnta

Is é an CMCÓ an oifig náisiúnta a bhfuil an cúram uirthi an Clár Athstíúrtha faoi Chuid 4 d'Acht na Leanaí, 2001 a riaradh.

Staitisticí

Soláthraíonn Seirbhís Anailíse an Gharda Síochána staitisticí don tuarascáil seo, ó shonraí PÚPSE amhail an 31 Márta 2023. Bhí 15,719 atreorú ann agus atreoraíodh 8,404 leanbh chuig an gClár Athstíúrtha in 2022.

Tionscadail Athstíúrtha Óige

Féachann Tionscadail Athstíúrtha don Aos Óg (TAÓanna) le daoine óga a atreorú ó dhul isteach sa chóras ceartais nó fanacht laistigh den chóras ceartais. Oibríonn na 106 TAÓ le leanaí, daoine óga agus a dteaghlaigh ina bpobail, ag glacadh le cur chuige bunaithe ar láidreachtaí chun tacú le hathrú dearfach, ag cur ar a gcumas a lán-acmhainneacht a bhaint amach agus a dtorthaí fadtéarmacha a fheabhsú.

Ceartas Aisiríoch

Rinne 568 Rabhadh Aisiríoch a riar in 2022, sin 37% níos airde ná líon na Rabhadh Aisiríoch a tuairiscíodh in 2021 (416).

Aonad Monatóireachta CMCÓ

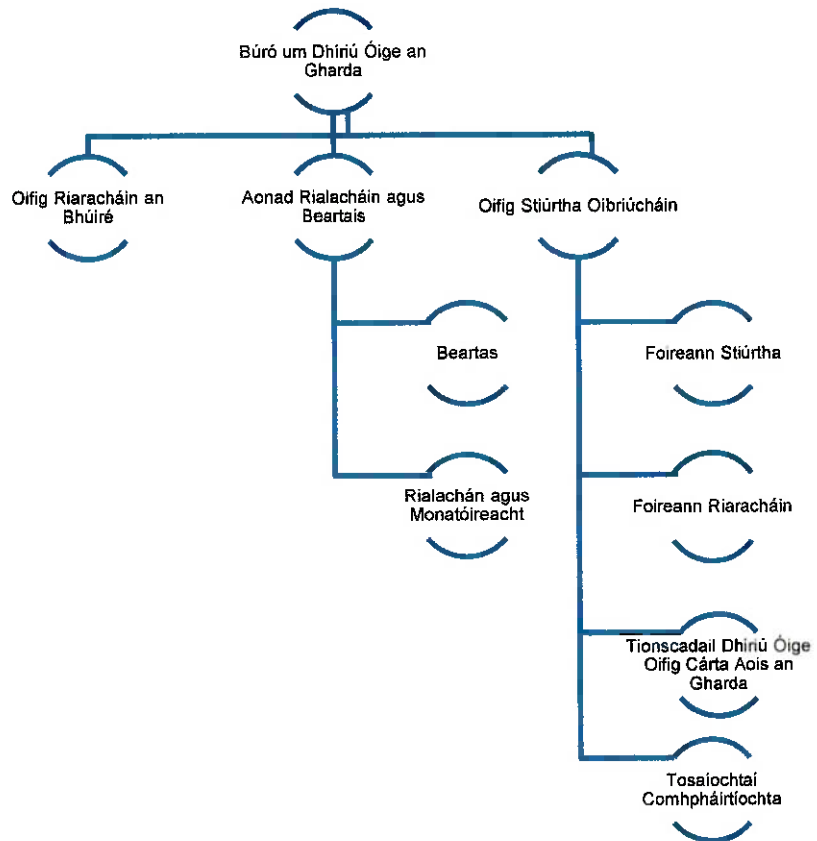
Tar éis scrúdú a dhéanamh ar phróisis agus nósanna imeachta an Chláir Athstíúrtha don tréimhse 2010 go 2017, bunaíodh Aonad Monatóireachta agus Rialachais sa CMCÓ chun monatóireacht a dhéanamh ar atreoruithe óige agus dul chun cinn a chinntiú agus chun feidhmeanna rialachais eile a chomhlíonadh. Is é cuspóir an aonaid seo ná tacaíocht, meabhrú, comhairle agus cúnamh a thabhairt do bhaill túslíne chun atreorú óige a thabhairt chun críche deiridh ar bhealach is tráthúil agus is ceart, is cuma an raibh an t-ógánach ar leith san áireamh sa Chlár Athstíúrtha nó nach raibh.



Struchtúr CMCÓ

Ceapann an Coimisinéir Ceanfort den Gharda Síochána mar Stiúrthóir ar an gClár Athstiúrtha le freagracht reachtúil as cinneadh a dhéanamh maidir le hoiriúnacht linbh chun ligean isteach sa Chlár. Déantar foráil do ról an Stiúrthóra faoi Alt 20 (1) d'Acht na Leanai, 2001.

Leanann an CMCÓ de bheith ag obair go dlúth le Seirbhís Ceartais Óige na hÉireann, an Roinn Leanai agus Gnóthaí Óige, Foireann Forbartha Dea-Chleachtais Thionscadail Athstiúrtha an Gharda Síochána, eagraíochtaí óige agus páirtithe leasmhara eile, chun an dea-chleachtas i réimse an cheartais óige a shainaitheint, a roinnt agus a chur chun cinn.



Forbhreathnú ar Staitisticí

Soláthraíonn Seirbhís Anailíse an Gharda Síochána staitisticí don tréimhse athbhreithnithe 2022. Tá na figiúirí bunaithe ar shonraí PÚPSE (Atréoruithe Óige cruthaithe maidir le daoine óga idir 12 agus 17 mbliana d'aois amhail an 31^ú Márta 2023).

Féadfar nach ionann iomlán na bhfigiúirí céatadán i gcásanna áirithe agus 100% mar gheall ar shlánú luachanna go slánuimhreacha.

A) Tagairtí Bhliantúla

- Bhí 15,719 tagairt don Chlár Divéirsithe in 2022, rud a léiríonn méadú 4% ó 15,090 in 2021.

B) Páistí Tagtha faoi Iarratas

- Bhí 8,404 leanbh tagtha faoi iarratas in 2022, a bhí 1% níos lú ná in 2021 (8,514 tagtha faoi iarratas).

C) Feidhmíocht don Idirbhirt chuig an gClár

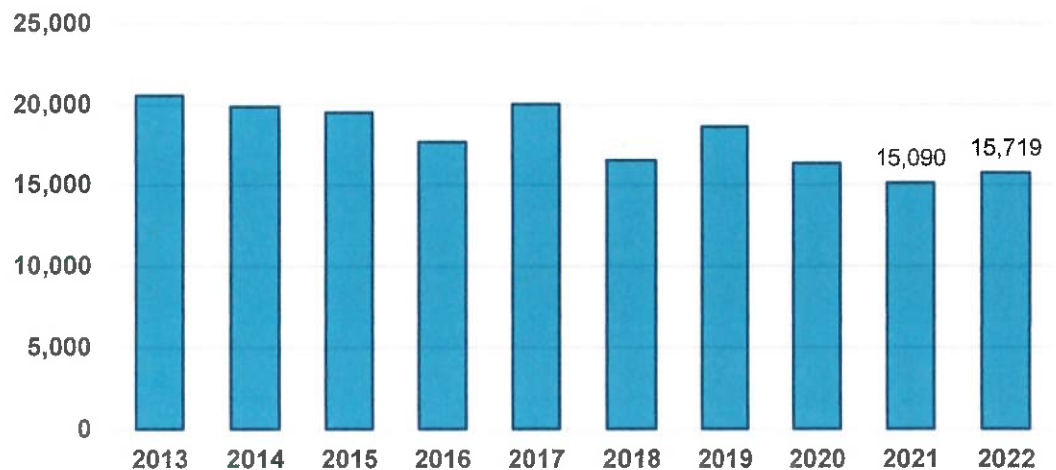
- Iomlán de 1,200 leanbh a bhríodh míchuí don Chlár in 2022. Léiríonn sé seo laghdú de 1.5% i gcomparáid le 2021 (1,219).



Atreoruithe Bliantúla

Rinneadh 15,719 atreorú chuig an gClár Athstíúrtha in 2022, agus is ionann é sin agus méadú 4% i gcomparáid le 2021 (15,090 atreorú).

Líon na dTagairtí 2013 - 2022



Déileáladh le 35% de na hatreoruithe trí Rabhadh Neamhfhoirmiúil, déileáladh le 23% díobh le Rabhadh Foirmiúil agus 4% díobh le Rabhadh Aisiríoch. Moladh Mí-oiriúnach a bhí mar thoradh ar 30% de na hatreoruithe agus déanann Daoine Eile suas 8%.

Moladh	Iomlán	%	%± v 2021
Rabhadh Neamhfhoirmiúil	5,480	35%	+3%
Rabhadh Foirmiúil	3,658	23%	+3%
Rabhadh Aisiríoch	568	4%	+37%
Mí-oiriúnach	4,735	30%	+15%
*Eile	1,278	8%	-24%
Iomlán	15,719	100%	+4%

* Áiríodh le 'daoine eile' 696 tarchur neamhiomlán tráth na hanailíse (31 Márta 2023) agus moladh 'Critéir Nár Comhlíonadh' i gcás 582 tarchur.

**Is iad seo na 'Critéir Nár Comhlíonadh'; níl aon fhianaise prima facie sa chás, tá an t-ábhar faoi urchosoc reachta, ní tharraingítear siar aon ráiteas ón bpáirtí gortuithe/ráiteas, ní dhéileáiltear leis go leordhóthanach ag an láthair, ar fhorais leasa agus eile m.sh., cúiseanna sláinte.

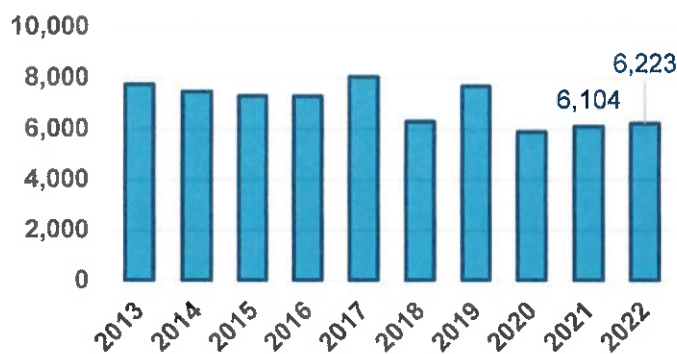


Moltaí Atreoraithe an Chláir Athstiúrtha

Eisíodh 71% de mholtaí Rabhadh Neamhfhoirmiúil do leanaí nach bhfuair ach atreorú amháin in 2022. I gcás gach cineál molta eile, ba iad tromlach na leanaí iad siúd a fuair níos mó ná atreorú amháin in 2022. Eisíodh 89% de na moltaí mí-oiriúnacha do leanaí a fuair níos mó ná atreorú amháin in 2022.

Leanaí ag Fáil Rabhaidh Neamhfhoirmeálta/Foirmiúla

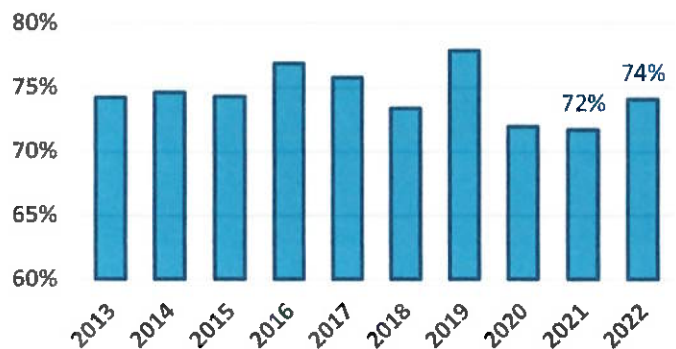
Líon na bPáistí le Rabhaidh
Foirmiúil/Neamhfhoirmiúil 2013-2022



Fuair 6,223 leanbh rabhadh Foirmiúil nó Neamhfhoirmiúil in 2022 (bunaithe ar an atreorú is déanaí a fuarthas). Is ionann é sin agus méadú 2% ar iomlán 2021 (6,104).

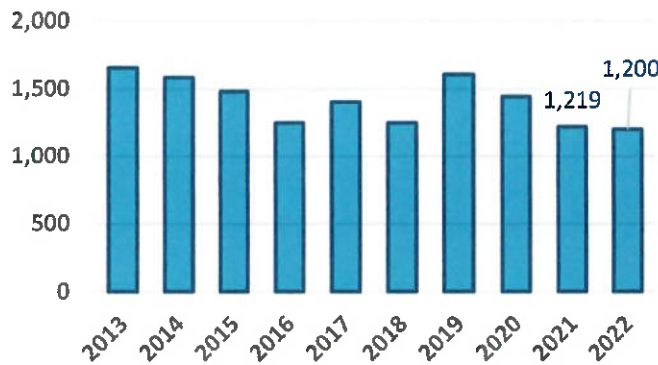
Measadh go raibh 74% de na leanaí a fuair atreorú oiriúnach le cuimsiú ar an gclár (fuair Rabhadh Foirmiúil nó Neamhfhoirmiúil mar an tarchur is déanaí). Tá sé sin 2% níos airde ná mar a bhí in 2021.

% de na Páistí le Rabhaidh
Foirmiúil/Neamhfhoirmiúil 2013-2022



Páistí a mheastar a bheith Neamhoiriúnach don Chlár

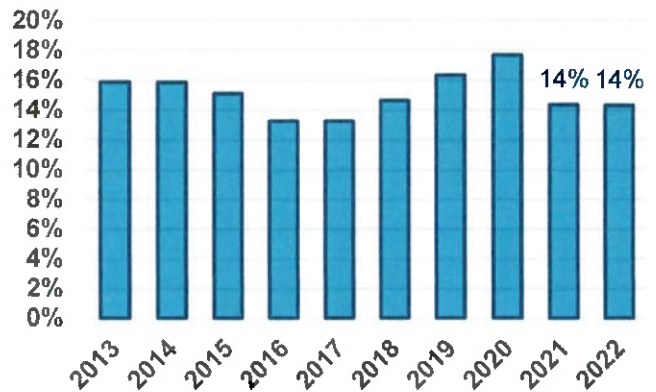
Líon na bPáistí míchuí don Chlár
2013-2022



Measadh 1,200 leanbh san iomlán a bheith Mí-oiriúnach don Chlár in 2022 (de réir an t-atreorú is déanaí a fuarthas). Is ionann é sin agus laghdú 1.5% i gcomparáid le 2021 (1,219).

% de na Páistí míchuí don Chlár
2013-2022

Ba é an céatadán leanaí a measadh a bheith Mí-oiriúnach don Chlár ná 14% in 2022, agus is ionann sin agus an líon a tuairiscíodh in 2021.



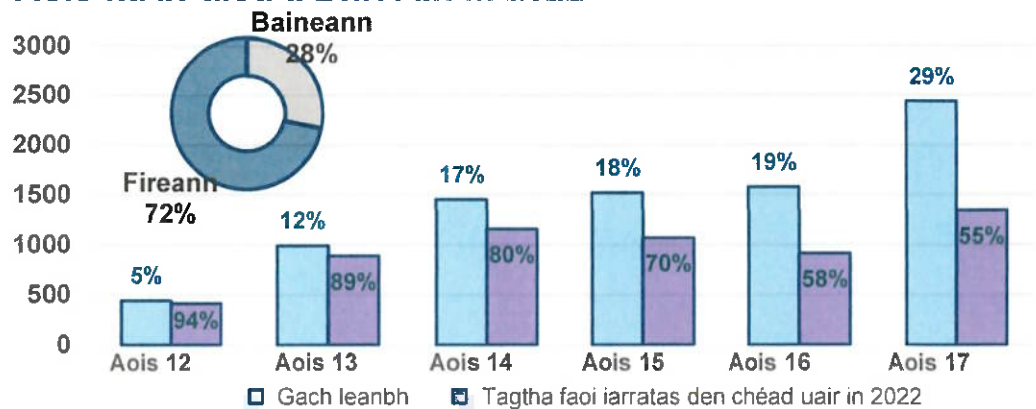
Aois na Leanaí arna nAireorú

Bhí 29% de na leanaí go léir a aireoraíodh in 2022 17 bliana d'aois, agus bhí 34% díobh idir 12 agus 14 bliana d'aois.

As na leanaí a aireoraíodh in 2022, níor aireoraíodh 69% díobh roimh 2022.

B'fhir iad 72% de na leanaí a aireoraíodh in 2022 agus ba mhná iad 28%.

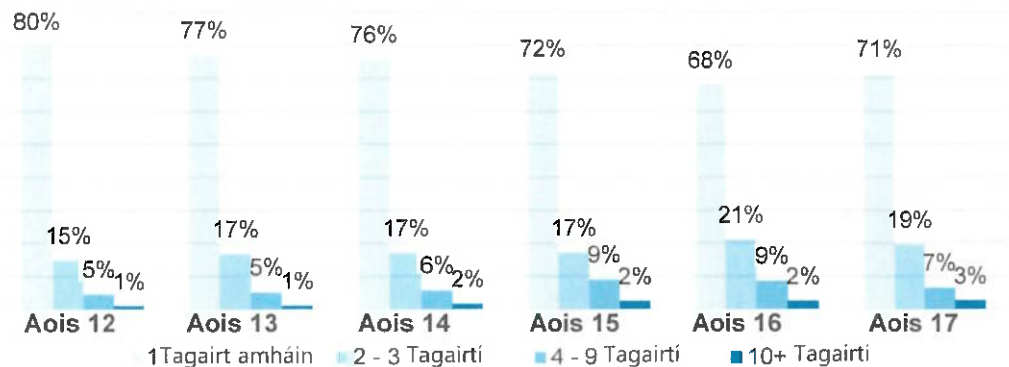
Aois na bPáistí a Bhríodh in 2022



Nóta: Le luachanna % ar bharráí gorma léirítear comhréir na leanaí go léir a aireoraíodh in 2022. Léiríonn % luachanna ar bharráí corca an céatadán leanaí de réir aoise a aireoraíodh don chéad uair in 2022.

Maidir le gach aois, ní bhfuair formhór na leanaí ach aireorú amháin, ach tháinig laghdú beag ar an gcéatadán seo le haois (ní bhfuair thart ar 78% de dhaoine idir 12-13 bliana d'aois agus 72% de leanaí 14-17 bliain d'aois ach aireorú amháin).

Líon na dTagairtí a Fuaradh in 2022 de réir Aois (agus Líon Iomlán na dTagairtí in aghaidh an Duine)



Catagóirí Teagmhais Atreoraithe Óige

Cruthaíodh Catagóirí Teagmhais a bhaineann le hatreoruithe óige in 2022 ar an gcóras PÚPSE.

Catagóir/Cineál Ciona	Atreoruithe 2022	Iomlán % 2022	Atreoruithe 2021	% (+/-) v 2021*
Goid agus Cionta Gaolmhara	4,719	30.0%	3,322	+42.1%
Cionta Oird Phoiblí	2,626	16.7%	3,039	-13.6%
Drugáí	1,881	12.0%	1,927	-2.4%
Ionsaí	1,486	9.5%	1,459	+1.9%
Trácht	1,506	9.6%	1,456	+3.4%
Damáiste Coiriúil	1,336	8.5%	1,388	-3.7%
Cionta Airm	445	2.8%	420	+6.0%
Buirgléireacht	450	2.9%	389	+15.7%
Cionta Gnéasacha*	439	2.8%	340	+29.1%
Calaois/Coireacht Eacnamaíoch	358	2.3%	287	+24.7%
Robáil	215	1.4%	167	+28.7%
Dúnbhású**	86	0.5%	86	+0.0%
Tiománaithe Faoi Thionchar	38	0.2%	39	-2.6%
Cionta/Bannaí a Bhaineann leis an gCúirt	35	0.2%	32	+9.4%
Ceadúnú Deochanna	29	0.2%	29	+0.0%
Eile***	70	0.4%	710	-90.1%
Iomlán	15,719	100.0%	15,090	+4.2%

*Lena nÁirítear Ábhar Mí-úsáid Ghnéis Leanaí.

**Lena nÁirítear cionta a thagann faoin dúnbhású m.sh. bagairtí maraithe.

***Lena nÁirítear na Catagóirí Teagmhais seo a leanas: Ainmhithe, Cearrbhachas/Gealltóireacht, Cionta Baile, Cionta in aghaidh Córais Ríomhaireachta, Príosún Éalaithe, Fógraí Leasa Leanaí/Tusla, Trádáil Sráide, Cionta in aghaidh an Stáit agus Ilghnéitheach. Tá an difríocht mhór i gcomparáid le 2021 mar gheall ar chionta a bhain le srianta Covid-19 a bhí i bhfeidhm in 2021.



Ceartas Aisiríoch

Sainmhíniú ar Cheartas Aisiríoch

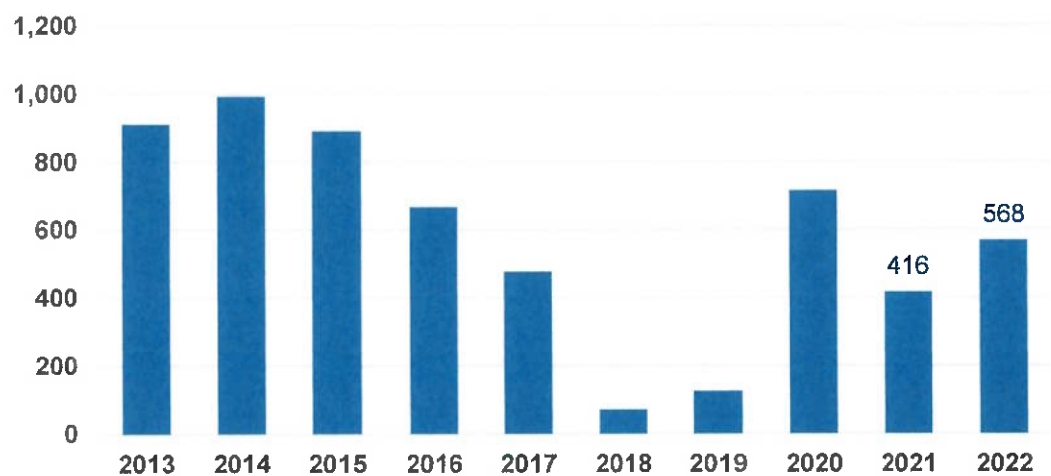
Le hAit 26 d'Acht na Leanai, 2001, déantar foráil d'íospartach a bheith i láthair ag rabhadh foirmiúil a cheadaíonn próiseas ina nglacann an duine óg freagracht as a n-iompar ciontaithe agus ina mbíonn sé/sí freagrach dóibh siúd a ndearna siad díobháil dóibh. Tugtar an deis don íospartach a dtuairimí a chur in iúl, trí chruinniú duine le duine leis an duine óg nó trí dhuine eile a dtuairimí a chur in iúl. Ciallaíonn sé seo, in ionad díriú ar thoradh ceartais choiriúil do leanbh a bhfuil cion glactha aige, gurb é an príomhfhócas an damáiste don íospartach a dheisiú agus an leanbh a ath-imeascadh ar ais sa phobal. Trí thaithí an íospartaigh a bhailíochtú agus tríd an leanbh a ath-imeascadh ar ais ina bpobal, tá baint ag an ceartas aisiríoch le torthaí níos dearfaí don íospartach, torthaí níos fearr don chiontóir le riosca laghdaithe athchiontaithe, agus, go praiticiúil, tá sé níos costéifeachtaí agus níos fearr bainteach le folláine na gcleachtóirí agus caidreamh feabhsaithe pobail.

Cuspóir an Cheartais Aisiríoch

Sa chás go n-ordaíonn Stiúrthóir an Chláir Athstíurtha rabhadh aisiríoch a thabhairt, is deis é sin chun aghaidh a thabhairt ar iompar linbh ar bhealach a dhéanann an leanbh cuntasach, agus ag an am céanna a chinntiú go n-éiríonn leis an íospartach an dochar a bhailíochtú agus a aithint.

Bhí 568 Rabhadh Aisiríoch ann in 2022, sin 37% níos airde ná an líon a tuairiscíodh in 2021 (416).

Líon na Rabhadh Athchóirithe 2013-2022



Tionscadail Athstiúrtha Óige

Féachann Tionscadail Athstiúrtha don Aos Óg (TAÓanna) le daoine óga a atreorú ó dhul isteach sa chóras ceartais nó fanacht laistigh den chóras ceartais. Oibríonn TAÓanna le leanaí, daoine óga agus a dteaghlaigh ina bpobail, ag glacadh le cur chuige bunaithe ar láidreachtaí chun tacú le hathrú dearfach, ag cur ar a gcumas a lánacmhainneacht a bhaint amach agus a dtorthaí fadtéarmacha a fheabhsú.

Tacaíonn an CMCÓ leis an líonra TAÓ chomh maith leis na gníomhairí atreoraithe, OÍÓ an Gharda Síochána agus gach Cathaoirleach Garda ar na TAÓanna ar fud an líonra.

Oibríonn an Biúró go dlúth leis na páirtithe leasmhara go léir, lena n-áirítear an Roinn Dlí agus Cirt, na hEagraíochtaí Pobalbhunaithe ar fad, an Fhoireann Forbartha Dea-Chleachtais, agus an Fhoireann FTCBTC in Ollscoil Luimnigh atá mar chuid de Choiste Comhairleach Náisiúnta an TAÓ.

Tá beirt ionadaithe ón nGarda ag an CMCÓ ar an gCoiste seo, a sholáthraíonn meicníocht chun comhoibriú ar fhorbairt straitéiseach na bPTFanna.

Ina theannta sin, ceadaíonn an Coiste iniúchadh a dhéanamh ar dheiseanna foghlama agus comhroinnte faisnéise le fócas ar chleachtas a fhorbairt ar fud an ghréasáin PTF, rud a fheabhsóidh torthaí do dhaoine óga agus do theaghlaigh atá rannpháirteach go náisiúnta dá bharr.

Bhí na TAÓanna i mbun na hoibre seo a leanas le linn 2022:

- Athbhreithniú agus foilsiú ar Cheanglais Oibriúcháin nua do Thionscadail Athstiúrtha don Aos Óg - chun forbairtí sna TAÓanna mar thoradh ar infheistíocht na Roinne Dlí agus Cirt a chur san áireamh i gcomhréir le gealltanais sa Straitéis um Cheartas i leith an Aosa Óig 2021-2027, lena n-áirítear treoir maidir leis an méid seo a leanas -
 - Idirghabháil Luath;
 - Daoine Óga Deacra le Teagmháil Leo;
 - Tacaíocht Teaghlaigh.
- Ghlac grúpa de 16 TAÓ páirt i dtionscadal taighde gníomhaíochta leis an tionscadal FTCBTC in Ollscoil Luimnigh chun cur chuige bunaithe ar fhianaise a fhorbairt maidir le tógáil caidrimh le daoine óga.
- Thar an tréimhse 2021-2022, chríochnaigh 28 Oibrí Ceartais Óige cláir Máistreacht i gCearta Daonna i gCeartas Coiriúil arna maoiniú ag an Roinn Dlí agus Cirt.
- Dhírigh ceardlanna Le Chéile níos Láidre ar threoirínte do chomhpháirtíocht éifeachtach idir OÍÓ de chuid an Gharda Síochána agus TAÓanna. Tá an cheardlann seo á seachadadh ag CMCÓ agus ag Foireann Forbartha Dea-Chleachtais TAÓ.



- D'fhorbair CMCÓ agus Foireann Forbartha Dea-Chleachtais TAÓ tacaíocht freisin d'ionadaithe Eagraíochtaí Pobalbhunaithe (IEPBanna) TAÓ agus Cathaoirligh Choistí an Gharda Síochána in 2022 a bhaineann le hoibríochtaí Choiste Tionscadal an TAÓ. Scaipfead an doiciméad tacaíochta seo in 2023.
- Chuir CMCÓ oiliúint TAÓ ar fáil do na Gardaí nuacheaptha go léir is OIÓanna, chomh maith leis na Sáirsintí agus Cigirí nua-thionscanta go léir.
- Chuir CMCÓ oiliúint Ceartas Aisiríoch ar fáil do na Gardaí nuacheaptha go léir.
- Cuireadh oiliúint i Scileanna Idirghabhála ar fáil do gach Garda nuacheaptha.
- D'oibrigh an CMCÓ go dlúth leis an Roinn Dlí agus Cirt ag tacú le hobair Research Matters Ltd a rinne Measúnú ar Thionscadail Athstiúrtha Óige. Thacaigh CMCÓ leis an meastóireacht seo trí rannpháirtíocht a éascú trí agallaimh agus suirbhéanna ó Gharda OIÓanna, Cathaoirligh an Gharda Síochána ar Thionscadail Athstiúrtha Óige agus agallaimh le pearsanra an Gharda um Athstiúrtha Óige. Tá torthaí na meastóireachta seo le foilsiú i mí an Mheithimh 2023.
- Thacaigh an CMCÓ le forbairt Chomhdháil Náisiúnta Athstiúrtha Óige na Roinne Dlí agus Cirt ag na céimeanna pleanála agus éascaithe araon. Bhí an chomhdháil ar siúl i bPáirc an Chrócaigh i mí na Samhna 2022. Ghlac an Ceanntóir Finucane, Stiúrthóir an CMCÓ páirt i bplé painéil ar an lá a bhí faoi stiúir Colin McAree ó Foróige.
- Tá CMCÓ ag leanúint ar aghaidh ag tacú le mapáil fhorbairt agus leathnú an ghréasáin TAÓ ar fud na réigiúin, ag tacú leis an Roinn Dlí agus Cirt a spriocanna maidir le clúdach iomlán TAÓanna a bhaint amach faoi dheireadh 2023.

In 2023, déanfaidh an TAÓ:

- Leanúint ar aghaidh ag tacú le cur i bhfeidhm réimsí laistigh den Straitéis um Cheartas i leith an Aosa Óig, 2021-2027.
- Oibriú in éineacht le FTCBTC agus FFCF chun an tsamhail de thógáil caidrimh bunaithe ar fhianaise le daoine óga a forbraíodh thar 2021-2022 a mhéadú.
- Cur le forbairt straitéiseach leanúnach na TAÓanna trí rannpháirtíocht i gCoiste Comhairleach Náisiúnta an TAÓ.
- A thacú agus a dhul i gcomhairle leis an Roinn Dlí agus Cirt ar raon saincheistanna a bhaineann le beartas.
- Leanúint ar aghaidh ag tabhairt tacaíochta don Gharda OIÓanna, do Chathaoirligh an Gharda Síochána ar Thionscadail Athstiúrtha don Aos Óg agus don Gharda Síochána maidir le



soláthar leanúnach de sheirbhís ardchaighdeáin TAÓ bunaithe ar thaighde idirnáisiúnta agus ar dhea-chleachtas araon.

Tuarascáil 2022 Foireann Forbartha Dea-Chleachtais TAÓ (FFDF)

Oibríonn TAÓanna le leanaí, daoine óga agus a dteaghlaigh ina bpobail, ag glacadh le cur chuige bunaithe ar láidreachtaí chun tacú le hathrú dearfach, ag cur ar a gcumas a lánacmhainneacht a bhaint amach agus a dtorthaí fadtéarmacha a fheabhsú.

Foireann ilghníomhaireachta atá san FFDF comhdhéanta de cheathrar ball foirne lánaimseartha arna mbainistiú ag Foróige, Youth Work Ireland Galway, Crosscare agus Tionscadal Óige na Cille Móire Thiar (TAÓ Neamhspleách) a sholáthraíonn tacaíocht agus a sholáthraíonn oiliúint d'oibríthe ar fud an TAÓ go léir. Déanann Coiste Comhairleach Náisiúnta an TAÓ maoirseacht ar obair an TAÓ FFCF. Soláthraíonn an Coiste seo sásra don Roinn Dlí agus Cirt, Ollscoil Luimnigh, An Garda Síochána agus na hEagraíochtaí Pobalbhunaithe go léir (EPBanna) chun comhoibriú leis an TAÓ FFCF ar fhorbairt straitéiseach na TAÓanna. Ina theannta sin, ceadaíonn an Coiste iniúchadh a dhéanamh ar dheiseanna foghlama agus comhroinnte faisnéise le fócas ar chleachtas a fhorbairt ar fud an ghréasáin PTF, rud a fheabhsóidh torthaí do dhaoine óga agus do theaghlaigh atá rannpháirteach go náisiúnta dá bharr.

Tá an TAÓ FFCF ag cónascadh leis an bhFianaise Taighde ar Chláir agus Cleachtas Beartais (FTCBTC) in Ollscoil Luimnigh in 2023 a thacóidh leis an Roinn Dlí agus Cirt ina cuid iarrachtaí agus a thabharfaidh seirbhís chomhoibríoch feabhsaithe chuig na TAÓanna go náisiúnta.

Buaicphointí Oibre FFCF, 2022

Lean na hOibríthe Ceartais i leith an Aosa Óig ag fáil oiliúna maidir le húsáid Leibhéal na Seirbhíse Óige/Fardal Cásbhainistithe SV & 2.0, arb é an uirlis a úsáideann gach TAÓ do mheasúnú riosca/riachtanas.

Leanadh le hoiliúint i gCleachtais Aisírioch TAÓ a chur ar fáil d'oibríthe TAÓ d'fhonn éiteas aisírioch a thógáil ar fud líonra TAÓ. Cuireadh an oiliúint ar fáil do chohórt mór oibríthe TAÓ agus tá sé beartaithe go leanfar den rolladh amach in 2023, lena n-áirítear ceardlanna bainisteoirí líne.

Seachadadh oiliúint ar Agallamh Spreagtha agus Ag Muirniú Fearg chun éifeachtúlacht na n-idirghabhálacha atá dírithe ar aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna áitiúla a mhéadú. Seachadadh oiliúint i nDearadh Clár Dírithe ar Thorthaí chun cur ar chumas na foirne pleanáil go héifeachtach de réir sainriachtanais a TAÓanna.

[An Garda Síochána: Ag Coinneáil Daoine Sábháilte](#)



Cuireadh ceardlanna um Pleanáil le haghaidh Rathúlachta (Plean Bliantúil) ar fáil chun cabhrú le TAÓnna pleananna bliantúla a chur i gcrích go rathúil atá deartha de réir staitisticí coireachta áitiúla a chuir An Garda Síochána ar fáil. Thug an TAÓ FFCF aiseolas do gach TAÓ ar a bPleananna Bliantúla do 2022.

Dhírigh ceardlanna Le Chéile níos Láidre ar threoirlínte do chomhpháirtíocht éifeachtach idir Oifigigh Idirchaidrimh an Gharda Síochána don Óige agus Tionscadail Athstíúrtha don Aos Óg. Is iad an TAÓ FFCF agus Biúro Athstíúrtha Óige an Gharda Síochána a sholáthraíonn an cheardlann seo.

Forbraíodh tacaíocht freisin d'ionadaithe Eagraíochtaí Pobalbhunaithe TAÓ (IEPBanna) agus do Chathaoirligh Choiste an Gharda Síochána in 2022 a bhaineann le hoibríochtaí Choiste Tionscadail TAÓ. Scaipfear an doiciméad tacaíochta seo in 2023.

Rinneadh tuilleadh forbairtí maidir le hIdirghabháil Luath agus Tacaíocht Teaghlaigh le forbairt agus dáileadh treoirlínte agus ceardlann chun tacú leis na réimsí oibre seo.

Cuireadh forbheathnú gairid ar obair an FFCF i láthair na nOifigeach Idirchaidrimh don Óige nua le linn a seachtaine ionductaithe sa Teampall Mór.

Treo Todhchaíoch

I dteannta leis an raon eispéiris foghlama ar tagraíodh dó roimhe seo, áirítear ar na réimsí fócais breise don TAÓ FFCF in 2023:

- Dul i ngleic le FTCBTC chun seirbhís chomhoibrítheach fheabhsaithe a thabhairt chuig na TAÓs go náisiúnta.
- Leanúint ar aghaidh ag tacú le cur i bhfeidhm réimsí laistigh den Straitéis um Cheartas i leith an Aosa Óig, 2021-2027.
- Cur le forbairt straitéiseach leanúnach TAÓnna trí rannpháirtíocht sa Choiste Comhairleach Náisiúnta TAÓ.
- Tacaíocht agus comhairliúchán leis an Roinn Dlí agus Cirt ar raon saincheistanna a bhaineann le beartas.
- Tacaíocht leanúnach d'oibríthe TAÓ, IEPBanna agus An Garda Síochána maidir le soláthar leanúnach seirbhíse TAÓ ar ardchaighdeán, bunaithe ar thaighde idirnáisiúnta agus ar dheachleachtas araon.



Aonad Monatóireachta CMCÓ

Tar éis scrúdú a dhéanamh ar phróisis agus nósanna imeachta an Chláir Athstíúrtha don tréimhse 2010 go 2017, bunaíodh Aonad Monatóireachta agus Rialachais sa CMCÓ chun monatóireacht a dhéanamh ar atreoruithe óige agus dul chun cinn a chinntiú agus chun feidhmeanna rialachais eile a chomhlíonadh. Is é cuspóir an aonaid seo ná tacaíocht, meabhrú, comhairle agus cúnamh a thabhairt do bhail túsline chun atreorú óige a thabhairt chun críche deiridh ar bhealach is tráthúil agus is ceart, is cuma an raibh an t-ógánach ar leith san áireamh sa Chlár Athstíúrtha nó nach raibh.

Reáchtálann an tAonad Monatóireachta tuarascálacha PÚPSE PTF (Príomhtháscaire Feidhmíochta) a thacaíonn le cur isteach comhad/tuarascálacha agus le rabhadh a thabhairt (ag oifigí Dúiche/údarás ábhartha). Leanann an tAonad freisin aon chinneadh nach bhfuil ógánach san áireamh sa Chlár Athstíúrtha chun ionchúisimh, nó, mura féidir é sin a dhéanamh, déanann an bhainistíocht cúiseanna leordhóthanacha le neamh-ionchúiseamh a dhoiciméadú agus a fhaomhadh de réir bheartas an Gharda Síochána. Seoltar Tuarascálacha Ráithiúla agus Bliantúla chuig gach Réigiún ina leagtar béim ar na figiúirí iomlána don ráithe dheireanach, an fad ama ó moladh an Stiúrthóra, líon na n-eachtraí a bhfuil dul chun cinn fós ag teastáil uathu agus ag cur béime ar aon treochtaí maidir le líon iomlán na n-atreoraithe óige leis an stádas MCSA.

Reáchtálann agus scaipeann an tAonad Monatóireachta ar bhonn míosúil Tuarascáil PÚPSE PTF don MCSA – Mí-oiriúnach An Cás Seo Amháin – chuig gach Réigiún Garda maidir le tarchuir óige nuair a measadh go bhfuil leanbh mí-oiriúnach lena ligean isteach sa Chlár (MCSA). Déantar an tuarascáil a scagadh chun aird a tharraingt ar na cásanna MCSA amháin nár tharla ionchúiseamh iontu go dtí seo.

Reáchtálann agus scaipeann an tAonad Monatóireachta ar bhonn míosúil chuig gach Rannán de chuid an Gharda Síochána Tuarascáil PTF PÚPSE maidir le Comhaid Snámha Sármhaithe agus le haghaidh Tuarascálacha Clúdaigh, agus Tuarascáil PTF PÚPSE do Thuarascálacha agus Rabhaidh Oiriúnachta den Scoth ag iarraidh na comhaid nó na tuarascálacha atá fós gan réiteach le haghaidh atreoraithe óige a chur chun cinn go fóirsteanach, nó rabhadh a thabhairt ag OIÓ.

Tá ról monatóireachta agus maoirseachta sannta do Chigire i ngach Rannán. Tá ról an oifigigh idirchaidrimh idir an CMCÓ agus an Rannán ag gach Cigire. Leis an maoirseacht seo deimhnítear an dea-rialachas, an chuntasacht, línte tuairiscithe soiléire agus dul chun cinn tráthúil maidir le hatreoruithe, comhaid, tuarascálacha, rabhaidh agus ionchúisimh tríd an gcóras. Seoltar Tuarascálacha Ráithiúla agus Bliantúla chuig na Cigirí seo chun cabhrú le maoirseacht agus rialachas áitiúil.



Chun cabhrú le comhaltaí nuair a dhéantar cinneadh gan ógánach a áireamh sa Chlár Athstiúrtha, cruthaíodh agus scaipeadh roinnt doiciméad tacaíochta. Nuashonraíodh agus eisíodh chuig gach Ceantar agus Rannán doiciméad infografach a sholáthraíonn comhairle phraiticiúil ar dhul chun cinn atreoraithe óige MCSA le haghaidh ionchúisimh nó doiciméadú na gcúiseanna nár cuireadh atreorú ar aghaidh trí na cúirteanna.



Dul chun cinn ar Mholtaí an Choiste Monatóireachta don bhliain 2022

Moladh	Nuashonrú
1.	<p>Comhdháil Oiliúna Oifigeach Idirchaidrimh don Óige a thionól in 2022.</p> <p>Comhlíonadh an moladh seo. Reáchtáladh Comhdháil Oiliúna Oifigeach Idirchaidrimh don Óige an 16ú agus 17ú Bealtaine 2022.</p>
2.	<p>Tacú le cumarsáid agus comhar feabhsaithe idir gníomhaireachtaí agus comhlachtaí taighde chun an úsáid is mó is féidir a bhaint as sonraí agus as taighde chun bonn eolais a chur faoi bheartas ceartais an aosa óig mar a gníomhaíodh sa Straitéis um Cheartas i leith an Aosa Óig, 2021 - 2027 .</p> <p>D'oibrigh Seirbhís Anailíse an Gharda Síochána le hOllscoil Luimnigh chun scrúdú a dhéanamh ar chúig líonra coireachta i bpobail áitiúla ar fud na hÉireann ag cruthú bonn fianaise do Chlár an Bhaile Ghlais. Tá tuiscint i suirbhé náisiúnta ar Oifigigh Idirchaidrimh don Óige, arna fhoilsiú ag Ollscoil Luimnigh, ar mhéid na faidhbe a bhaineann le rannpháirtíocht daoine óga i gníomhaíochtaí coireachta tromchúisí agus eagraithe. Soláthraíonn Seirbhís Anailíse an Gharda Síochána sonraí PÚPSE go háitiúil do gach Tionscadal Athstíúrtha Óige i 105 pobal ar fud na hÉireann chun cabhrú le pleanáil clár.</p>
3.	<p>An Clár Athstíúrtha a chur chun cinn agus riarthóirí an Chreata Cuntasachta Feidhmíochta (CCF) a chur ar an eolas maidir lena ról sa phróiseas atreoraithe.</p> <p>Forbraíodh clár oiliúna do riarthóirí CCF i gcomhairle le ISFGS. Cuireadh oiliúint ar fáil ar dhá dháta agus cuireadh oiliúint ar thart ar 145 ball agus ball foirne in obair an CMCÓ.</p>
4.	<p>Oibriú le hionad Seirbhísí Faisnéise an Gharda Síochána (ISFGS) chun seimineár oiliúna a fhorbairt do riarthóirí CCF.</p> <p>Chuaigh Aonad Monatóireachta an CMCÓ i dteagmháil leis an ISFGS lena chinntiú go dtugtar aghaidh ar aon saincheisteanna chun críche.</p>
5.	<p>Úsáid Ceartas Aisiríoch a mhéadú agus an t-íospartach a bheith rannpháirteach mar chuid den phróiseas rabhaidh faoin gClár Athstíúrtha.</p> <p>Bhí 568 Rabhadh Aisiríoch ann in 2022, sin 37% níos airde ná an líon a tuairiscíodh in 2021 (416).</p>
6.	<p>Leanúint ar aghaidh ag plé le Coláiste an Gharda Síochána chun cur i láthair a thabhairt do Sháirsintí agus do Chigirí a bhfuil ardú céime faighte acu ar a ról sa Chlár Athstíúrtha.</p> <p>Tugadh láithreoireachtaí do 560 Sáirsint agus Cigire ar tugadh ardú céime dóibh in 2022.</p>



7.	<p>Leanúint le hathbhreithniú agus monatóireacht a dhéanamh ar Thionscnamh Athstiúrtha Óige an Gharda Síochána - Leanai faoi Chúram.</p> <p>Cuireadh an tionscnamh Leanai faoi Chúram i bhfeidhm faoi dhá shnáithe:</p> <p>1) Measúnú agus Athbhreithniú ar Atreoruithe</p> <p>Dhéileáil an fhoireann tionscnaimh Leanai faoi Chúram le hiompraíocht chiontach gach duine óg den sórt sin agus iompar coiriúil na leanai á scrúdú ag baint úsáide as modh iomlánaíoch agus rinne siad bainistiú ar chásanna leanai a tháinig i láthair le cionta iolracha nuair a leanann siad ar aghaidh ag tabhairt aird an Gharda Síochána.</p> <p>Bunófar grúpa oibre chun saincheisteanna oibriúcháin OIÓ a aithint agus aghaidh a thabhairt orthu maidir le atreorú na ndaoine óga i gcúram.</p> <p>2) Treoirscéim Phóilíneachta Tráma Feasach</p> <p>Teagasc um Chúram de bhun Tráma Feasach in Éirinn arna sholáthar ag Cúrsaí Cáilíochta do Cheathrar Sáirsintí d'fhonn comhpháirtíocht a fhorbairt chun oiliúint a chomhordú do na Gardaí agus d'fhoireann TUSLA i Rannán amháin.</p>
8.	<p>Leanúint ar aghaidh ag cur leis an Straitéis um Cheartas i leith an Aosa Óig 2021 – 2027 ag gach leibhéal le linn 2022, ag díriú ar ghníomhaíochtaí a éilíonn rannpháirtíocht ón nGarda Síochána ag gach leibhéal.</p> <p>Déanann an Coimisinéir Cúnta do Phóilíneacht Bóithre agus Rannpháirtíocht Phobail ionadaíocht ar an CMCÓ ag an nGrúpa Rialachais agus Straitéise um Cheartas i leith an Aosa Óig, agus déanann Príomhoifigeach an CMCÓ ionadaíocht ar an nGrúpa Maoirseachta Ceartais Óige.</p> <p>Tugadh tosaíocht do na gníomhartha seo a leanas in 2022:</p> <p>1) Maoirseacht a dhéanamh ar oibriú an CMCÓ lena n-áirítear cásanna a tarchuireadh agus cinntí a rinneadh, a bhfuil 5,719 díobh san iomlán i gceist do 2022.</p> <p>2) Tionscnaimh oiliúna agus dea-chleachtais saincheaptha maidir le Clár Scoileanna an Gharda Síochána, Éagsúlacht, Ceartas Aisiríoch, Idirghabháil agus oiliúint um Gharchabhair Mheabhairshláinte.</p>



Moltaí an Choiste do 2023

Tar éis measúnú a dhéanamh ar na moltaí ó 2022 agus ar na nuashonruithe agus ar an anailís staitistiúil a chuirtear ar fáil sa tuarascáil, d'fhonn ailiúint leis an Straitéis um Cheartas i leith an Aosa Óig 2021 – 2027 a chinntiú, cuireann an Coiste na moltaí seo a leanas ar fáil do 2023:

1. Tionscadail Athstíúrtha Óige

- 1.1. A chur le cur i bhfeidhm na moltaí ón meastóireacht ar na Tionscadail Athstíúrtha don Aos Óg.

2. Beartas

- 2.1. Doiciméid ábhartha Treorach agus Beartais a fhorbairt maidir le Atreorú Óige an Gharda Síochána.
- 2.2. Rannpháirtíocht OÍÓ leis an gCoiste Monatóireachta a chinntiú.

3. Oiliúint

- 3.1. Oiliúint ar OIÓanna nua agus forbairt leanúnach ar oiliúint leanúnach do na hOIÓanna atá ann cheana féin.
- 3.2. Comhdháil Oiliúna Oifigeach Idirchaidrimh don Óige a thionól in 2023.
- 3.3. Seimineár a reáchtáil do na Cigirí go léir a bhfuil freagracht orthu as Ceartas Óige.
- 3.4. Oiliúint a chur ar riarthóirí an Chreata Cuntasachta Feidhmíochta (CCF) maidir lena ról sa phróiseas atreoraithe.

4. Teagmhálacha Réamhghníomhacha agus Freagraí

- 4.1. Treochtaí agus cineálacha coireachta atá ag teacht chun cinn a shainiú agus freagairt dóibh trí chur chuige réamhghníomhach.

5. Tionscnaimh Rannpháirtíochta

- 5.1. Tacaíocht leanúnach do mhaoirseacht agus cur i bhfeidhm tionscnamh ilghníomhaireachta lena n-áirítear Maoirseacht ar Thacaíocht Bannaí, YJARC, an Baile Glas agus tionscnaimh rannpháirtíochta óige eile.
- 5.2. Tuilleadh forbartha ar an Tionscnamh um Leanaí faoi Chúram chun dul i ngleic le treochtaí agus saincheisteanna atá ag teacht chun cinn a théann i bhfeidhm ar an gClár Athstíúrtha Óige.

6. Sonraí

- 6.1. Cur leis an Tuarascáil um Cheartas i leith an Aosa Óig ar an gCóras Iomlán.

